

Placement of airfields in cities with technogenic landscapes.

In the article the features of the architectural and engineering solutions placement of airports and runways (runway) in areas with complex urban setting. Types of areas of the characteristic signs of deterioration.

Keywords: urban situation, disturbed area, runway, urban environment.

УДК 711.

завідувач кафедри містобудування,
к.арх., професор **Петришин Г. П.**,
hala.petr@polynet.lviv.ua; <http://orcid.org/0000-0003-2558-6725>,
аспірант **Любицький Р. І.**,
roman.liubytskyi@gmail.com; <http://orcid.org/0000-0001-8666-7743>,
асистент кафедри містобудування, к.арх. **Сеньковська Я. Т.**,
yarynay@gmail.com; <http://orcid.org/0000-0003-3656-0053>,
Національний університет «Львівська політехніка»

НАУКОВА РОБОТА КАФЕДРИ У СПІВПРАЦІ З МІСТОМ – ПЛОЩИНИ СПІВПРАЦІ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ¹

Анотація: навчальні заклади залишаються здебільшого умовно зачиненими установами, де виконується багато цікавих завдань і є важливі здобутки, проте невідомі ширшому загалу. Сьогодні у суспільстві бракує фахових знань щодо можливостей містобудування та урбаністичних підходів до створення якісного середовища міст. Мешканці міст спрагли пізнання та залюбки шукають можливостей присвятити вільний час облаштуванню міст. Пошукові роботи викладачів, студентські дослідження у рамках архітектурно-містобудівного проектування, здобувають вдячних слухачів за межами *alma mater* у формі презентацій та доповідей в урбан-бібліотеках та книгарнях Львова, виставках, співучасті у культурних заходах міста тощо.

Ключові слова: навчальний процес, архітектура та містобудування, просвітництво, воркшоп, містобудівне проектування, виставка.

Постановка проблеми. У період глобальних змін, актуальними є ідеї просвітництва, які зародилися на початку індустріальної епохи. Просвітництво розумілося ширше, ніж просте розповсюдження знань і освіти, воно включало в себе моральне та громадянське виховання, а також утвердження "істинних"

¹за матеріалами наукового звіту кафедри містобудування Національного університету «Львівська політехніка» за 2017 рік.

уявлень про світ, суспільство та людину — на противагу "хибним" ідеям старого світу. Сьогодні суспільство переживає подібний етап трансформації цінностей. Вища школа ж заохочує та високо оцінює позааудиторну науково-пошукову працю викладачів та студентів. Міські організації у свою чергу пропонують різноманітні платформи для діалогу міщан та академічного середовища. Багато програмних дидактичних напрацювань як графічні та порівняльні містобудівні аналізи, історичні довідки архітектурних об'єктів, їх естетико-композиційні та стильові аналізи, які є рутинними передпроектними дослідженнями, як ніколи потрібні мешканцям міст для усвідомлення сутності міста.

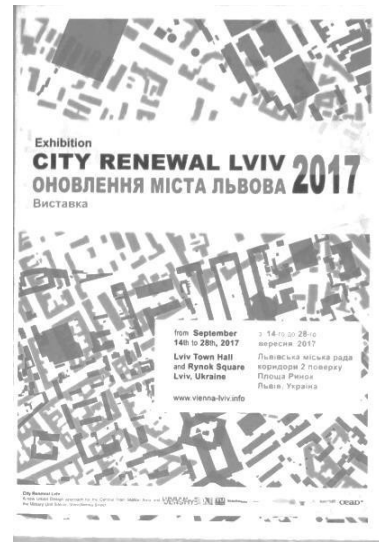

Рис. 1-3. Виставка результатів австрійсько-українського воркшопу Urban Density Lab 2017 у Львівській міській раді, вересень 2017 р.

Мета та завдання статті – аналіз різних форм взаємозв'язків між громадою міста та академічною установою (на прикладі діяльності кафедри містобудування Львівської політехніки) та оцінка їх ефективності.

Виклад основного матеріалу.

Як доводять численні дослідники освітнього процесу, у наш час університети відіграють центральну роль у розвитку суспільства, економіки та культури на глобальному, регіональному, національному і місцевому рівнях. У суспільстві університети є відповідальними не лише за розвиток і збереження фундаментальної науки та освіченості, а й беруть участь в інтерпретації, поширенні і застосуванні нового знання [1]. Це пов'язано із зростом рівня конкурентоспроможності — “оцінки”, яку отримує країна за свої зусилля в розвитку різних сфер суспільного життя, що демонструє можливості її подальшого поступу, вказує на вже досягнуті країною результати і є сигналом для зовнішніх інвесторів щодо подальших перспектив [2]. Таку практику – опрацювання студентами проектів для міст, які обговорюються на засіданнях виконавчих комітетів та використовуються у якості інвестиційних проектів, кафедра містобудування НУЛП веде від 2012 р. [3]. Соціалізація академічного процесу є однією з ланок для популяризації діяльності кафедри і працює на користь впровадження наукових розробок.

Виставка та обговорення проектних пропозицій - результатів міжнародного воркшопу Urban Dencity Lab 2017 стали резонансною подією завдяки широкому висвітленню у медійному просторі та обговоренню як на дискусійних майданчиках, так і у соціальних мережах. Міжнародний воркшоп Urban Density Lab 2017 відбувся на основі угоди про академічну співпрацю між Віденським Технічним університетом та НУ «Львівська політехніка» (керівники – проф. Черкес Б. та проф. Гофер А.) [4] за участю університетів в м. Ниса (Польща), Харківського національного ун-ту ім. Бекетова, Придніпровської та Одеської Академій будівництва та архітектури [5]. У межах дискусій були порушені наступні важливі проблеми: активізація територій; чітке визначення цілей просторового розвитку щодо безперервного зростання населення міста; зміцнення ідентичності міста для його жителів [6]. Також виставка організована для презентації бачення творення сучасного міського середовища у співіснуванні з культурною спадщиною. Для Львова питання урбаністичної щільності є завданням пошуку балансу поміж подальшим ущільненням забудови міста, як це рекомендується згідно критеріїв зрівноваженого розвитку, і збереженням незабудованих ще територій, оскільки Львів має одну з найвищих щільність забудови в Україні [7]. (рис. 1-3 [8]).

Щорічні наукові конференції, організовані кафедрою містобудування НУЛП, супроводжуються, як правило, подіями громадського характеру -

тематичними виставками, воркшопами, інтерв'ю для преси, реалізацією архітектурних інсталяцій тощо. Міжнародна науково-практична конференція «Простір міста – напрями розвитку», приурочена до 75-річчя з дня народження професора Богдана Посацького» [9] (рис. 4, 6), 23 червня 2017 року зібрала партнерів кафедри з університетів, а також гостей з громадських організацій Львова [10]. На науковій конференції «Містознавчі студії: становлення наукового напрямку», що відбулася 27 квітня 2017 р., був представлений доробок проф. Петришин Г.П. у галузі порівняльного містознавства та внесок у творення наукової школи [11] (рис. 5).

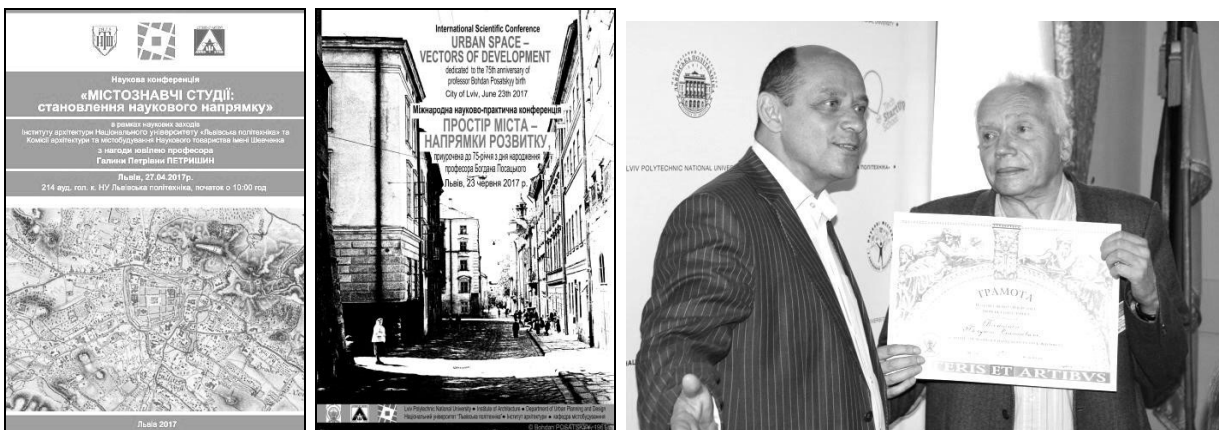

Рис. 4-6. Конференційні заходи кафедри містобудування НУЛП у 2017 р. та нагородження проф. Посацького Б.С. почесною грамотою Львівської політехніки – промовляє проректор Корж Р.О., 23. 06. 2017 р.

Дні європейської спадщини відбулися у Львові 8 - 10 вересня 2017 року. Вони вже традиційно відбуваються щоразу у країнах, які приєдналися до Європейської культурної конвенції. Львів бере участь у проекті сьомий рік поспіль. Це дні, коли маловідомі закриті споруди відчиняють двері для відвідувачів і розповідають історії, що приховані за їхніми фасадами. "Пульс міста: фабрики, шпиталі та освітні заклади" – фокус програми 2017 р. (рис. 7).

Рис. 7. Львів, Підзамче. Велопрогулянка по старих промислових підприємствах.

У програмі було майже 50 різноманітних заходів, екскурсію Актовою залою Львівської політехніки провів професор Посацький Б.С., а з історією промисловості Підзамча у формі велопрогулянки ознайомили асистенти Готь О та Любицький Р. [12].

Всеукраїнський відкритий архітектурний конкурс на кращу проектну пропозицію житлового комплексу з будівлею-вставкою громадського призначення у м Львові (члени журі - Богдан Гой, Олег Дроздов, Сергій Філімонов, Юліан Чаплінський, Лілія Онищенко, Галина Петришин) підвів підсумки 10-11 листопада 2017 р. Новий житловий комплекс має з'явитися на вул. Городоцька, 64, на місці будівель виробничого призначення, котрі не мають історико-культурної цінності та підлягають зносу. Проекти-переможці показали толерантне відношення до середовища. Цей конкурс забезпечив відновлення якості району, яка була знищена впровадженням промисловості, а після розпаду СРСР – її деградацією. Журі конкурсу не змогли обрати єдину роботу, яка б задовольнила усі вимоги. Тому було прийнято компромісне рішення призначити два других місця з акцентом окремо на будівлі вставці та окремо - житловому комплексу (рис. 8-9) [13].

Рис. 8. Друге місце з акцентом на будівлі-«вставці» громадського призначення проект 557641 - ТОВ АБ "МОДУС, м. Київ, авторський колектив: П. Омельченко, Д. Пестов, А. Новак, Є. Бараненко, О. Марич [13].

Рис. 9. Друге місце з акцентом на житловому комплексі - проект 742385- Проектна Майстерня Беляєвих, м. Львів, авторський колектив: Т. Беляєв, С. Гоцко, О. Липська, М. Коновал, Г. Стрипа, М. Захарчишин та АБМК, м. Львів: О. Петрик [13].

Книгарня «Є» у Львові, що на проспекті Свободи запросила викладачів кафедри містобудування НУ «Львівська політехніка» для прочитання циклу лекцій про сучасні урбаністичні дослідження Львова. Тематика виступів опиралася на досвід дисертаційних досліджень. Ярина Сеньковська у лекції «Промислові території Львова: можливості та перспективи використання» (2 листопада 2017 р.), акцентувала увагу, що у місті є багато індустриальних будівель, яким більше сотні років. Частину з них осучаснили, а частина

перетворилась у примару минулого зі статусом «закинтий» – йдеться, наприклад, про м'ясокомбінат, газовий і винний завод. Скільки таких споруд є у Львові і яку користь вони можуть принести для міста? Адже старі промислові будівлі стали центрами культурного життя в інших країнах та містах (рис. 10) [14].

Рис. 10-11. На лекціях у книгарні Є (Львів, проспект Свободи):
ліворуч – к.арх. Сеньковська Я.Т., праворуч – Любицький Р.І. та Коник С.І.

Лекцію Романа Любицького «Збалансований транспортний розвиток: світовий досвід та львівські перспективи», присвячену Дню урбаністики (7 листопада 2017 р.). Після Другої світової війни одним з головних критеріїв відбудови міст стало пристосування до потреб автомобілів. Однак після десятиліть такої «свободи», у 1960—1970-х роках, це призвело до заторів, забруднення повітря, шуму та небезпеки пішоходів. Тож Європа почала рухатись у кардинально іншому напрямку. Як результат транспорт, який їздить згідно з графіком, комфортні, а головне безпечні велосипедні та пішохідні доріжки та місткі парковки (рис. 11) [15]. Соломія Коник у лекції «Якість міського середовища» (7 листопада 2017 р.) висвітлила, що в останні десятиліття спостерігаємо урбанізаційні процеси, які активно впливають на формування міського середовища. Рушієм сучасного прогресу, розвитку техногенного середовища, інформаційного простору є прагнення людей задовільнити свої потреби, які постійно зростають. Таким чином відбувається збільшення міської щільності, інтенсифікація способу життя, а також зміни найрізноманітнішого характеру в усіх сферах життєдіяльності (рис. 11) [16].

Міжнародна наукова конференція курсантів і студентів "Культура як феномен людського духу" проходила 16 листопада у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, об'єднала студентів різних спеціальностей. Студенти кафедри містобудування 2, 3 та 4-го курсів, які запрезентували найкращі доповіді на студентській науковій конференції Інституту архітектури Львівської політехніки - Ріта Ткаченко, Каріна

Штанкова, Ярина Гнопко, Руслана Юрейко, Юлія Магоч, Анна Марченко, Олена Залужна, Ганна Жиган, Любов Федотова, Юлія Химишинець, були делеговані для участі у конференції та виступили із доповідями на секції «Естетика, культура, мистецтво та архітектура» під головуванням асистента кафедри к. арх. Ярини Онуфрив (рис. 12-13) [17]. Обмін досвідом у студентському науковому середовищі сприятиме бережному ставленню до міської спадщини.

Рис. 12-13. Учасники конференції від кафедри містобудування в Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2017.

Висновки

Громадська активність сприяє опрацюванню концепцій і пропозицій щодо урбаністичного вдосконалення дільниць та елементів міста [18]. Сучасні провідні урбаністичні ідеї, що «витають у повітрі», завдяки академічному середовищу переносяться на лекційні майданчики та дискусійні платформи Львова. Перманентна модернізація міської території полягає у формуванні нових якостей міського середовища, які є похідними нових способів та мотивів діяльності основних груп населення. Збереження природних і культурних особливостей міського середовища та їх адаптація до суспільних змін забезпечать поняття ідентифікації міста. Ці заходи обіймають усі сфери містобудівного проектування [19; 20]. А також сприяють інтеграції та дієвості мешканців.

Література

1. Хорунжий Г. Соціальна відповідальність вищої школи в контексті Болонського процесу / Г. Хорунжий // Вища школа. – 2010. - №5-6. – С. 12-24.
2. Семенець Ю. Партнерство бізнесу, держави та університетів як стратегічний ресурс інноваційного розвитку України, 2016. Доступ: <http://www.edu-trends.info/higher-edu-partnership/>
3. Петришин Г. П. Співпраця вищої школи та міських громад – досвід творення нового міського простору/ Галина Петришин, Надія Соснова // Міжнародна науково-практична конференція: «Простір міста – напрями розвитку», приурочена до 75-річчя з дня народження

- професора Богдана Посацького», 23 червня 2017 року: матеріали конференції / відп. за вип. Г.П. Петришин; за ред. Ю.В. Ідак та Я.О. Онуфрив. – Львів: Растр-7, 2017. – с. 87-88.
4. Urban Density Lab Vienna 2017. Доступ: <http://www.vienna-lviv.info/urban-density-lab-vienna-2017.html>
 5. Department of Urban Planning and Design NULP. Доступ: <https://www.facebook.com/kafedra.mb.lp>
 6. Urban Density Lab Lviv 2017. Workshop Reader. Lviv Polytechnic National University. 1-8.04. 2017 / В. Tscherkes, Н. Petryshyn, А. Kolomyetsev, R. Krushelnytskyu, О. Kryvoruchko, S. Konyk, R. Liubyskyu. - Lviv, 2017.
 7. Petryshyn Н. Methodological approaches to the creation of concepts of modernization of the urban territory of Lviv / Н. Petryshyn, N. Sosnova // *Przestrzeń i Forma*, 29-2017. – P. 121-134.
 8. «Оновлення міста Львова» - про новий підхід до урбаністичного проектування територій міста. Доступ: <http://city-adm.lviv.ua/news/culture/architecture-and-historic-heritage/242327->
 9. Міжнародна науково-практична конференція: «Простір міста – напрями розвитку», приурочена до 75-річчя з дня народження професора Богдана Посацького», 23 червня 2017 року: матеріали конференції / відп. за вип. Г.П. Петришин; за ред. Ю.В. Ідак та Я.О. Онуфрив. – Львів: Растр-7. – 2017.
 10. <http://lp.edu.ua/news/2017/na-75-richchya-profesora-bogdana-posackogo-proslyu-napysaty-rozdumu-pro-arhitekturu-lvova>
 11. Наукова конференція «Містознавчі студії: становлення наукового напрямку». Львів, 27.04.2017 р. / Програма та тези доповідей. – Львів: Растр-7.
 12. <https://afisha.vash.ua/events/kultura/dni-yevropeyskoyi-spadshchyny-u-lvovi-2017>
 13. <https://www.facebook.com/contest.com.ua/>
 14. Сеньковська Я. Т. Функціонально-планувальна реструктуризація територій промислових об'єктів міста (на прикладі м. Львова): дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури: 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури / Ярина Тарасівна Сеньковська ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2017. – 276 с.
 15. Любицький Р.І. Вплив неорганізованого паркування на функціонально-планувальну структуру та життєздатність міста / Р.І. Любицький // *Архітектурний вісник КНУБА*. - 2017. - Вип. 13. - С. 127-138.
 16. Коник С.І. Нова міська щільність Відня (на прикладі воркшопу «New Urban Density», Відень, 2015) /С.І. Коник // *ISCIENCE.IN.UA*. Актуальніе научные исследования в современном мире - 2017. Вип. 2 (22). - С. 22-28.
 17. Збірник тез доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року. – Львів: ЛДУ БЖД, 2017. – 432 с.

18. Криворучко О. Ю. Методи пожвавлення громадського простору на прикладі воркшопу з ревіталізації площі Митної у Львові / О. Ю. Криворучко // Вісник Нац. Ун-ту "Львівська політехніка". Серія: Архітектура. - Львів, 2015. - № 816. - С. 125-132.
19. Містобудівне проектування / за ред.: Г. П. Петришин, Б. С. Посацького, Ю. В. Ідак. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. – Ч. 1: Місто як об'єкт проектування. – 328 с.
20. Містобудівне проектування / за ред.: Г. П. Петришин, Б. С. Посацького, Ю. В. Ідак. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – Ч. 2: Проектування структурних елементів міста. – 266 с.

Аннотация

К. арх., профессор Петришин Г. П.; аспирант Любичский Р. И.; к. арх. Сеньковская Я. Т., Национальный университет «Львовская политехника».

Научная работа кафедры в сотрудничестве с городом - плоскости сотрудничества и их эффективность.

Учебные заведения остаются в основном закрытыми учреждениями, где выполняется много интересных задач и важных достижений, которые, однако, неизвестны широкой общественности. Сегодня в обществе не хватает профессиональных знаний о возможностях градостроительства и урбанистических подходов к созданию качественной среды городов. Жители городов, жаждущие познания, охотно ищут возможности посвятить свободное время обустройству городов. Поисковые исследования преподавателей, студенческие исследования в рамках архитектурно-градостроительного проектирования, получают благодарных слушателей за пределами *alma mater* в форме презентаций и докладов в урбан-библиотеках и книжных магазинах Львова, выставках, соучастия в культурных мероприятиях города и др.

Ключевые слова: учебный процесс, архитектура и градостроительство, просвещение, воркшоп, градостроительное проектирование, выставка.

Annotation

Prof., Ph.D. Petryshyn G.P.; graduate student Liubytskyi R.I.; PhD arch. Senkovska YaT., Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine.

The scientific work of urban planning department in cooperation with city-cooperation areas and their efficiency.

The educational institutions remain largely informatively closed therefore many interesting tasks and important achievements are carried out, but they are not known to the general public. Today there is a lack of professional knowledge to find the urban planning opportunities and approaches to create a qualitative urban environment in society. The city residents are craving for knowledge and eagerly seeking opportunities to devote their free time to city improvement. The teachers' and students' researches within the architectural and urban planning design get grateful listeners outside *alma mater* in the form of presentations in urban-libraries and bookshops, exhibitions, participation in cultural events of the city of the Lviv etc.

Key words: educational process, architecture and urban planning, education, workshop, urban planning design, exhibition.